

بازی‌های تلفیقی در تربیت بدنی

برای اولین بار در قرن هجدهم یک معلم آلمانی به نام «فردریک فروبل» تشخیص داد آموزش بدون سرگرمی و بازی ممکن است در یادگیری کودک مانعی ایجاد کند، بنابراین نظام آموزشی همراه با بازی را پیشنهاد کرد. از آن زمان آموزش همراه با بازی مورد توجه صاحب‌نظران و محققان حوزه‌ی تعلیم و تربیت قرار گرفت. نتایج مطالعات و پژوهش‌ها نشان داد بهترین یادگیری در کودکان با بازی محقق می‌شود. در حال حاضر، روش تدریس مبتنی بر بازی، به‌عنوان یکی از روش‌های نوین تدریس، مورد توجه معلمان در دوره‌ی ابتدایی است.

جذابیت و لذت‌بخش بودن فعالیت‌های بدنی به نفع آموزش سایر درس‌ها استفاده می‌شود و کلیدی‌ترین نقش معلم دادن ارزش آموزشی به بازی است. از این رو در طراحی و انجام بازی‌های تلفیقی توجه به نکات زیر ضروری است:

- تناسب بازی با اهداف آموزشی (تربیت بدنی و سایر درس‌ها)؛
- توجه به علاقه‌مندی کودکان و گنجاندن فعالیت‌هایی که برای کودک تجربه‌ی آموزشی داشته باشد؛
- تناسب بازی با آموخته‌های قبلی و سطح توانایی جسمانی و حرکتی کودکان
- تمهید مقدمات بازی با توجه به زمان، فضا و وسایل موجود؛
- نظارت بر کودکان در طول انجام بازی و راهنمایی کردن آنان؛
- رعایت نکات ایمنی و بهداشتی؛
- مشارکت دادن همه‌ی دانش‌آموزان و توجه به نظرات و پیشنهادهای آنان،
- حفظ جذابیت، شادابی و نشاط بازی با ایجاد تغییر و تنوع.

همیاری، همکاری، مسئولیت‌پذیری، قانونمندی، نظم و انضباط، آشنایی با روابط اجتماعی، تحصیل عاطفه و آشنایی با محیط.

بازی‌های تلفیقی در تربیت بدنی یکی از جذاب‌ترین انواع بازی‌های آموزشی هستند که از درهم آمیخته شدن دو یا چند فعالیت ذهنی و جسمی شکل می‌گیرند. در این بازی‌ها کودکان در کنار انجام فعالیت‌های بدنی جذاب و سرگرم‌کننده، موضوعات سایر درس‌ها همچون ریاضی و علوم را نیز آموزش می‌بینند. به عبارت ساده‌تر، در بازی‌های تلفیقی از ظرفیت

تاکنون طبقه‌بندی‌های بسیاری از انواع بازی ارائه شده‌اند که طبقه‌بندی بازی به انواع «آموزشی و غیر آموزشی» عمومیت بیشتری دارد. بازی‌های آموزشی کارکردهای بسیاری دارند که همه‌ی آن‌ها در رشد و یادگیری کودک مهم هستند و می‌توانند به پرورش خلاقیت کودکان بینجامند، زیرا کودکان در جریان این بازی‌ها مراحل یادگیری را بدون تحمل خشکی کلاس، با نهایت رغبت و اشتیاق همراه با کسب لذت، سپری می‌کنند و در کنار دستیابی به اهداف آموزشی مدنظر، به تمرین زندگی نیز می‌پردازند؛ تمرین

هدف بازی:

- شناخت حروف، ساختن کلمه
- بهبود مهارت پرتاب کردن

در آغاز بازی دانش‌آموزان در دو گروه مساوی و در دو نیمه‌ی زمین والیبال روبه‌روی تور مستقر می‌شوند. تعداد زیادی توپ (ماهوتی، بادی و ...) که روی هر یک از آن‌ها یکی از حروف الفبا نوشته شده است، در اختیار هر دو گروه قرار می‌گیرد. با شروع بازی دانش‌آموزان در هر گروه سعی می‌کنند توپ‌هایی را که در اختیار دارند از روی تور به زمین مقابل پرتاب کنند و تا اعلام پایان بازی، پرتاب توپ‌هایی را که به زمین آن‌ها فرستاده می‌شود، ادامه دهند. بعد از ۲ دقیقه، با زدن سوت یا گفتن کلمه ایست توقف پرتاب اعلام می‌شود در این مرحله از بازی به دانش‌آموزان فرصت کافی داده می‌شود. تا با حروفی که در زمین خود دارند، کلمه بسازند. در صورت داشتن فضای کافی، پیشنهاد می‌شود بازی در گروه‌های کوچک اجرا شود.

بازی با حروف (تلفیق تربیت بدنی و فارسی)

معرفی نمونه بازی‌های تلفیقی در تربیت بدنی
ویدیوی پایه‌ی تحصيل اول ابتدایی

هدف بازی:

- شناخت اعداد و مفهوم جمع
- بهبود حرکات جابه‌جایی

در آغاز بازی، دانش‌آموزان به شکل‌های تک نفره، دو نفره و سه نفره در محوطه‌ی بازی پراکنده می‌شوند. معلم به‌طور تصادفی عددی را اعلام می‌کند. دانش‌آموزان باید با انواع حرکات جابه‌جایی همچون راه رفتن، دویدن و پریدن که معلم از قبل تعیین کرده است، حرکت کنند و با بغل کردن همدیگر یا دور شدن از هم، نمادی از اعداد اعلام شده را بسازند. بعد از چندین نوبت، در ادامه‌ی بازی، برای درک مفهوم جمع، معلم به جای اعلام یک عدد، مجموع دو یا سه عدد را اعلام می‌کند (برای نمونه ۳ + ۲).

هدف بازی:

- به‌کارگیری حواس
- بهبود هماهنگی عصبی - عضلانی
- بهبود مهارت‌های ادراکی - حرکتی
- (یکپارچگی شنوایی - حس حرکت)

در آغاز بازی، دانش‌آموزان در محوطه‌ی بازی و رو به‌روی معلم مستقر می‌شوند. معلم برای تقویت هماهنگی، یک حرکت درجا (مانند پرش درجا و زدن دست‌ها به یکدیگر، یا پروانه) را نشان می‌دهد و دانش‌آموزان آن را تکرار می‌کنند. سپس از دانش‌آموزان خواسته می‌شود برگردند و در موقعیت پشت به معلم قرار بگیرند و با به‌کارگیری حس شنوایی خود، به تعداد ضرب صداهایی که نواخته می‌شود، حرکت را انجام دهند. بعد از چندین نوبت، در ادامه‌ی بازی از دانش‌آموزان خواسته می‌شود با استفاده از یکی از حرکات جابه‌جایی (مانند راه رفتن یا دویدن) در محوطه‌ی بازی حرکت کنند. آن‌ها باید سرعت حرکت خود را با توجه به شدت صدایی که نواخته می‌شود، تنظیم کنند (برای نمونه، با شدت گرفتن صدا باید سرعت خود را زیاد کنند و برعکس). برای ایجاد فرصت‌های متنوع یادگیری و جذابیت بیشتر پیشنهاد می‌شود از انواع حرکات‌ها و صداها مانند ضربه‌ی دست‌ها، سوت، ضربه‌ی پا به زمین و ... استفاده شود.

عکس‌های این صفحه تزیینی است.

منابع

۱. آقازاده، محرم (۱۳۹۴). راهنمای کاربردی روش‌های نوین تدریس. مرآت. تهران.
۲. سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (۱۳۹۱). ضمیمه‌ی کتاب تربیت بدنی در دوره‌ی ابتدایی ویژه‌ی معلمان پایه‌ی دوم. اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی. تهران.
۳. آرنولد، آرنولد (۱۳۷۶). ترجمه‌ی مرتضی بهمن آزاد. بازی‌های کودکان جهان. صابرین. تهران.